

# ‘We raken getalenteerde jongens kwijt’

Hoogleraar Louis Tavecchio is een van de mensen die zich zorgen maken over achterblijvende prestaties van jongens in het onderwijs. Hij roept scholen op meer recht te doen aan de ontwikkeling van jongens. Daarbij denkt hij niet alleen aan gescheiden lessen. Er kan méér en het is nodig, vindt Tavecchio: ‘Want we raken te veel getalenteerde jongens kwijt.’

---

*‘Verschillen in rijpingstempo belangrijke oorzaak van jongensprobleem’*

---

**A**l sinds 2002 wijst deze Amsterdamse hoogleraar op de feminisering van het Nederlandse onderwijs, volgens hem een van de redenen waarom jongens het minder goed doen op school. Niet alleen zijn er tegenwoordig binnen de scholen, waar steeds meer vrouwen werken, minder rolmodellen voor jongens, maar ook de didactische aanpak is vrouwelijker. ‘Het is allemaal nogal ‘talig’ geworden en daar profiteren meisjes meer van dan jongens’, legt de emeritus hoogleraar uit. Hij vindt dat de huidige onderwijspraktijk te weinig rekening houdt met de biologische verschillen in rijpingstempo tussen jongens en meisjes.

## Jongensprobleem

In maart 2011 is Louis Tavecchio (65) met pensioen gegaan. Daarvoor was hij bijzonder hoogleraar pedagogiek aan de Universiteit van Amsterdam. Nu is hij nog twee dagen per week lector aan de Hogeschool Amsterdam en geeft hij nog regelmatig gastcolleges. Hij volgt de ontwikkelingen in het onderwijs op de voet en was blij te horen dat minister Van Bijsterveld net voor de zomervakantie in de Tweede Kamer een onderzoek aankondigde naar wat in Amerika al meer dan tien jaar ‘the problem with boys’ wordt genoemd. Want ook daar wordt geconstateerd dat op de universiteiten steeds minder jongens dan meisjes rondlopen: de verhouding gaat daar richting 40-60 procent. In ons land is de verhouding jongens-meisjes in het WO ook al 45-55 procent.

Het jongensprobleem in Nederland is recent gesignaleerd door het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt van de Universiteit van Maastricht en dit voorjaar bevestigd door de Inspectie van het Onderwijs. Meisjes volgen hogere opleidingsniveaus en halen vaker en sneller hun diploma, met gemiddeld hogere cijfers, zowel in het voortgezet onderwijs als in het mbo, hbo en wo.

## Sekseverschillen

‘Vast staat dat er geen verschil in intelligentie is tussen jongens en meisjes’, zegt Tavecchio. ‘En dus moet het ergens anders aan liggen dat jongens niet goed meer presteren: aan sekseverschillen, maar vooral aan de manier waarop het onderwijs daarmee omgaat.’ Wetenschappelijk onderzoek heeft de laatste jaren aangetoond dat jongens en meisjes vanaf hun geboorte anders zijn en zich in een verschillend tempo en op andere wijze ontwikkelen.

‘Meisjes zijn contactgericht en willen graag ‘aardig’ gevonden worden. Een meisjesbaby van één dag oud kijkt al anders de wereld in dan een jongensbaby: het meisje kijkt naar gezichten, het jongetje meer naar voorwerpen. Door hun gerichtheid op mensen bouwen meisjes in het algemeen een betere relatie met hun leerkrachten op. Jongens zijn onderzoekend ingesteld, ze zijn energiek en een beetje ongedisciplineerd, en dat gedrag wordt in het basisonderwijs door de meeste juffen niet erg gewaardeerd. Zo krijgen jongens veel vaker negatieve



Hoogleraar Louis Tavecchio: tips voor basis- en voortgezet onderwijs.

reacties dan meisjes. Het maakt dat jongens school vaak niet leuk vinden. Ze worden opstandiger en hun inzet wordt minder', zegt Tavecchio. 'Vervolgens puberen jongens later. Meisjes zijn op hun 15e al best volwassen, plannen beter en werken dan serieuzer en gedisciplineerder dan de jongens. In het huidige onderwijs worden inzet en motivatie enorm beloond en daarmee scoren jongens dus lager. Dan is er nog de didactiek die steeds taliger is geworden. Jongens zijn vaker creatieve en abstracte denkers, die worden afgeleid door de sterke verbalisering van het onderwijs.'

### Onderschat

Ten slotte, betoogt Tavecchio, worden er belangrijke keuzes gemaakt op momenten dat jongens daar nog helemaal niet klaar voor zijn. 'Ze worden onderschat omdat ze zich later ontwikkelen dan meisjes. Mede daardoor komen ze bijvoorbeeld vaker op de havo terecht in plaats van op het vwo. Zo lopen we die

abstracte denkers later op de universiteit mis.'

Tavecchio benadrukt dat hij de goede prestaties van meisjes toejuicht en die ontwikkeling zeker niet wil terugdraaien. 'Maar we moeten toe naar een vorm van onderwijs die voor beide seksen optimaal is. Jarenlang zijn sekseverschillen ontkend in het kader van de gelijke behandeling. Nu zijn we zover dat we het verschil weer mogen benoemen. Gelukkig maar, want die verschillen zijn er. Daar komt steeds meer bewijs voor, ook uit hersenonderzoek.'

### Aparte lessen

Tavecchio pleit zeker niet voor de herinvoering van aparte jongens- en meisjes-scholen. 'Maar het is mogelijk om in het voortgezet onderwijs bepaalde lessen voor jongens en meisjes apart te geven, met een andere didactiek.' Na alle commotie die daarover in augustus losbarstte, nuanceert hij: 'Ik denk aan lessen in verschillende leerstijlen, met name voor

## *'Dit zou verplichte kost moeten zijn op alle pabo's'*

exacte vakken, talen en gymnastiek. Meisjes met een jongensachtige leerstijl kunnen daar ook van profiteren. En andersom.' Ook pleit hij ervoor het keuzemoment in het voortgezet onderwijs ten minste een jaar uit te stellen. 'Laat de gemengde havo/vwo-klas een jaar langer doorgaan. Dat is niet slecht voor meisjes en de jongens kunnen dan inlopen.'

### Veel beweging

Ook voor het basisonderwijs heeft Tavecchio tips: 'Wissel de lessen regelmatig af met vijf tot tien minuten beweging. Jongens zitten vol energie, die hebben daar behoefte aan. In Australië is het ingevoerd en daar gingen de prestaties van de jongens met sprongen omhoog, zonder dat het voor meisjes nadelig was.' Hij vindt verder dat leerkrachten jongens met wat meer humor moeten benaderen. 'Daar zijn ze gevoelig voor. Als iets wordt opgelost met een grapje, kunnen ze dat goed waarderen en reageren ze minder negatief en opstandig.'

### Belangrijk boek

Voor de pabo's adviseert Tavecchio een nieuw lesboek, getiteld 'Boys & Girls: Strategieën voor onderwijs aan jongens en meisjes in het basisonderwijs'. Dit boek van Michael Gurian (vertaald in 2011) zou volgens hem verplichte kost moeten zijn op alle pabo's. 'Ik raad alle leerkrachten aan dit belangrijke boek te lezen.' Tavecchio benadrukt dat hij niet negatief is over de vrouwen die werken in het onderwijs. 'Ze zijn juist heel professioneel en ik merk aan de reacties die ik op mijn lezingen krijg, dat zij openstaan voor de nieuwe inzichten over jongens. Bovendien; zonder de inzet van al die vrouwen zou het basisonderwijs al lang niet meer bestaan!' <